

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Szerkesztői iroda.

hova a lap szellemi részét illető kérdések megküldendők:
fő utca 337. sz.
Levelek csak hermentesen fogadottak
el. Kéziratok nem adának vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — N a a y L a j o s könyvnyomdája — küldendők be (Bödög-tér, Scheiber-féle ház.)

Előfizetési árak:	
Egész évre	5 frt.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 30 „
Néptanulóknak egész évre	4 „
Egyes szám ára	10 „
Hirdetési díjak:	
Háromszázas petit sor	8 kr.
Nyíltbetűben soroként	15 „
Bélyeg minden beiktatásért	30 „

Előfizetési felhívás

a

„**B A J A**“

című hetiközlönyre.

Előfizetési feltételek:

julius—sept. negyedre	1 frt 30 kr.
julius—dec. 1/2 évre	2 „ 50 „

Tisztelt előfizetőinket megrendelések mielőbbi megújítására kérjük, nehogy a szétkül-
desben feakadás történjék.

Az új uszoratörvény.

Az új uszoratörvény, mely oly sok, legkivált hirlapi vitán ment át, végre ő felsége a király által is szentesítve az országgyűlés mindkét házában kihirdetett. A törvény már jövő héten életbe lép, fontosnak tartjuk azt olvasóinkkal teljes szövegében megismertetni.

A törvény §-ai így hangzanak:

1. §. Közjegyző nem vehet föl közkirakat és nem ruházhat föl közjegyzői okirat minőségével magánokiratot, melyben nyolc százaléknál magasabb kamatot köttetett ki. Az ezzel ellenkező közkirakat, illetőleg közjegyzői okirat erejével nem bír.

2. §. Kamat alatt nemcsak a pénzben fizetendő minden melléktartozás értetik, hanem bármely dolog vagy haszon, melynek adására vagy teljesítésére az adós a hitelező részére a tőke

visszafizetésén, illetőleg visszatérítésén kívül kötelezettséget vállal. Mindazon esetben, melyben a jelen törvény az adóstól követelhető kamat legmagasabb összegét megállapítja, a baba a köthető, üzleti díj, megtérítési összeg és minden-mű melléktartozás is beszámítandó.

3. §. Nyolc százaléknál magasabb kamatot biztosító zálogjog előjegyzése vagy bekebelezése nem rendelhető el. A felek által határozott összegben kikötött, de százalékban ki nem fejezett melléktartozás a tőke nyolc százalékát meg nem haladhatja.

4. §. Nyolc százaléknál magasabb kamat a bíró által nem állapítható meg. Ezen szabály áll akkor is, ha a magasabb kamat bírói egyszerűben köttetett ki.

5. §. Az ezen törvényben megszabott mértékek fölül kötött és megfizetett kamatok visszafizetése nem követelhető. Jövőre azonban azon kölcsönél, mely félévnel hosszabb időre kötött, a félvét meghaladó időre, vagy a jelen törvényben meghatározott mértékek fölül bármily időtartamra előre levont kamatok a tőkéből lerovott összegnek tekintetnek.

6. §. Ha a kölcsön-szerződésről kiállított okirat szövegében a fölvetnél nagyobb összegnek visszafizetése köteleztetett: a bíró csak az okiratban fölvetnek elismert tőkeösszeget állapítja meg. Az ekként megállapított tőke utáni kamatösszeget illetőleg, jelen törvénynek a kamatokra a vonatkozó intézkedései alkalmazandók. A bekebelezés vagy előjegyzés is csak a fölvetnek elismert tőkére és annak e törvény szerint megengedett kamataira rendelhető el.

7. §. Az 1868. XXXI. t. c. 2. §-ának következő intézkedése: „Ha a kölcsönről irásbeli szerződés nem létezik, vagy létezik ugyan, de abban a kamat csak általánosan az összegnek vagy a kamatlábának számszerű meghatározása nélkül van kikötve, valamint azon esetben is, ha a kamat szerződésileg nincs kikötve, hanem az a törvény határozatánál fogva jár: az egy évi kamat a fizetendő tőke hat százalékát teszi.” — valamint az 1868. XXX. t. c.-nek jelen törvény által nem érintett egyéb intézkedései továbbra is érvényben maradnak.

8. §. A jelen törvény hatályba lépte előtt lejárt kamatok a fentebbi §§. rendelkezései alá nem esnek. Az ezen időn túl lejárandó kamatokra azonban csak azon esteire nem terjed ki a jelen törvény hatályba, ha a nyolc százaléknál magasabb kamat a jelen törvény hatályba lépte előtt keletkezett jogérvényes i életben vagy pör-egységben állapított meg. Azon körülhúny, hogy a magasabb kamat a jelen törvény hatályba lépte előtt fölvetett közjegyzői okiratban van kötelezve, annak nyolc százalékra való leszállítását nem akadályozza. Az okirat azonban közkirati erejét megtartja.

9. §. Jelen törvény határozmányai nem alkalmazhatók: a) válto-követelésekre, b) bejegyzett kereskedőknek kölcsönös kereskedelmi ügyleteikből eredő követeléseire.

10. §. Jelen törvény 1877-ik évi július 1-én lép életbe s végrehajtásával az igazságügyminiszter bizatik meg.

A »Baja« tárcája.

Katona-életemből.

Az 1869-ik évben kihirdetett általános védkötelezettségi törvény engem is mint egy éves önkéntest bele volt a dicső osztrák armádiába. Rám mondotta a három csillagos, pápaszemés doctor a „taulich“ szót s ez ellen nem volt apellátás. Hiába hazudtam neki, hogy a mellem fáj, hiába álltam elő holmi szív-bajokkal, csak nem akarta elhinni; tehát akarva nem akarva katonává kellett lennem.

„Ist taulich“ — mondá még egyszer a sorozó bizottságban jelen volt főhadnagyhoz a tudós doctor, a főhadnagy pedig nem sokat tektorizált az emberrel, hanem katonai rövidséggel igyekezett kötelességének eleget tenni.

— Sprechen Sie deutsch?

— Nein.

— Had hiák makának, hun sziletnyi makának, — mi a mesterzsike makának? — kérdé tőlem a főhadnagy, ki adott feleleteimet személy-leírásommal együtt beirta a protokollumba s csak annyit jegyzett meg: „auch ein jokász.“

— Holnap rekel elgyülni a kaszárnyá letenyi az eski, verstanden? Jetzt kann er gehen!

Másnap körülbelül 800 besorozott ifju találkozt az üllői laktanya udvarán, várva az eskütelét momentumát.

Félkörbe állítottak. Zeneszó kísérete mellett kihozták az ezred lologóját, melyre felmelt kézzel s leemelt kalappal elmondották a szárazon és vízen, békében és háboruban, gyalog és lóháton s tudja a jószágos isten mit magában foglaló esküt, — melynek végeztével felolvasták a katonai törvények egy ré-

szét, melynek minden második szavát jegyezhettem csak meg, s ez a „föbblövetés.“

Büszke voltam, akár egy üres kalász vagy generális, midőn a sárgagombos „Waffenrockot“ kibélelve egy fél tuat zsebkendővel, pukkadással kidüllesztett mellemem feszülni éreztem és a „bangnot“ oldalamon csilogni láttam. Hát még mikor a kétfejű sassal ékeskedő extra csákót a fejembe nyomtam, mely oly harcias kinézést és tekintélyt kölcsönözött ábrázatomnak, hogy egy rumuny század is megretirált volna látásomkor? Mndezeket még emelte a fekete-sárga zsinórral díszített szaknadrág s a „kölyök csizma“, mely egy előkelő szakácsnéra jobban illett volna, mint egy osztrák köztivőre s míg a filiszter civilistával csak úgy félválról beszéltem, a „lajduknak“ ugy szalutóztam, hogy pingálni sem lehetett volna szebbet.

Ha már baka vagyok, legyek kifogástalan és tökéletes fika — gondolám magamban — nehgy valamelyik élecsődő köplárnak eszébe jusson azt kimondani, hogy „tentanyaló.“

Hogy „echt“ baka legyen valaki, ahhoz a legelső kvalificiő, hogy szájban virginia szivar, a ful mellett odabigyszte annak számlája legyen. Tíz hónapra a „kalajbász szivar“ szivtam s majdnem a tüdőmme kellett az árát megfizetni annak a „virtikli“ bakaságnak.

Magam sem tudom, hogy-hogynem, néhány hét alatt olyan katona lett belőlem, mintha gyermekkorom óta a laktanya büzhőd falai közt nevelkedtem volna.

Elsőszor is megtanultam a legeifrábban káromkodni, s minden ekesélyiségért a „pucmajsztér“ szüdni, pedig szegény trombitás oly pontos volt, akár az óra.

Igy kvalifikálódtam fokról fokra, míg oda jutottam, hogy annyira kivetkeztem az illem szabályaiól, hogy már-már kezdettem magamra nem ismerni. De esoda volt-e? Hisz mindig az altisztek közt voltunk s ezt is valóságos grátiának kellett tartanunk, mert egy

föhrrer plane örmester, nem igen állott szóba egy köztivővel, s különösen az önkénytesekkel, — kiket gyűlöltök s zsaroltak.

Minthogy azonban minden szabánlyan van kivétele, ugy a katonák közt is van kivétel. Ilyen kivétel volt kompániánk örmestere, az öreg Fábán, ki akkor csak a tizenkilencedik élet szolgált. Tetőtől talpig magyar ember volt. Szeretett olvasgatni és tanulni. Elolvasta ó a római és egyházzogot ép oly élvezettel, mint Jókai bármely regényét s o mellett katonai teendőit a legnagyobb pontosággal teljesíteni el nem mulasztotta volna soha; reánk önkénytesekre pedig ugy vigyázott, mint kotlóstyúk fiaira. Jaj volt annak, ki a kompániájához tartozó önkénytesek közül valamelyikét illetlen szavakkal sértette. Soknak megmondotta, hogy „maga még bérese is lehet N. N. úrnak, azért ugy beszéljen az önkénytes urakkal, mintha az istenével beszélne.“

Mi sem voltunk halátlanok iránta. Óra számra magya rázgattuk neki az algebrát, physikát s mit tudom én mi mindent össze-vissza. — Minden közt a széprázt tanulta leginkább; fél napokat elült asztalánál, s miat mondani szokása volt, „bekevert“ két-három iv papirt, Ezenkívül végig hallgattuk minden nap hegedő-cincögését, s inkább egy macskazenét, mint Fábán játékát, mely isten-káromlásnak is beilliet; de azért mégis megtapsoltuk mindig, mi neki természetesen nem kevésé hízelt.

A königráztól esata egy részleteit, ha nem is mindennap, de hetenként legalább is hétszer elmondotta — föllentvén, köhintvén és bujászat podgrötvetn közbe-közbe, s minden elbeszélésének vége oda lyukadt ki: „fotuttunk eszeveszetten.“

— Hát miért futottak, örmester úr? — kérdém mindannyiszor.

— Miért? Mert „muszaj“ volt, különben kilöttek.

A biztosítási intézmény nemzetgazdasági jelentősége.

Ha mindelektől néhány általános eszmét bocsátunk előre a tüzkár-biztosításról, úgy annak oka kétségtelenül azon szerföltött meglepő tapasztalatban rejlik, miszerint még mai nap, sőt egyes hivatalnokok és hatóságokkal szemben is legkevésbé sem szükséges a tüzkár-biztosítás és az annak alapul szolgáló eszme analógiája.

Reánk nézve igen természetesen sarkigazság, hogy a tüzkár elleni biztosításban mi helytelenesség is mi aggasztó sincsen, sőt ellenkezőleg sürgető kötelességnek fog az bizonyulni, akár az okos óvatosság, akár az erkölcsösség szempontjából tegyük észleletünket. Mert minden birtok értékének nagy részét veszteli el biztonságjának csökkenéséig; csak a biztonság vagy a biztos kárterítés tudata valamely kéresem alkalmából adja meg a birtoknak teljes értékét, a birtokosnak pedig azon megnyugtatást, mely az örömteli élvezetet kímáradhatlanul föltételezi.

Az anyagi birtokot fenyegető veszélyekhez első sorban számítható azoknak tűz általi elpusztítása.

Villanyos erő és vegyfolyam, könnyelműség és vigyázatlanság, tudatlanság és a véletlen, örült düh és bűn lehetnek égésének eszközei, a szélvész által pusztítván kiterjeszt, mindazonáltal az emberi erő és az erélyes segély által — ahol ezek lehetségesek, hathatóságok — gyakran mégis csak alig korlátozható. Bármily nagy szolgáltatásokat tegyenek is, s bármily nagyszerűek legyenek is az oltásra kiképzett készülékek az újabb időben, mégis csak kis mértékben hajtának hasznót; a mérhetetlen tömeg csak esékély számú vélezközökkel rendelkezik s mindig veszélyben forog; rendkívüli esetekben, melyek kímáradhatlanok, a lángok mindenel dacolnak; abszolút védtelenek, mintegy egyetemes védlő birhatásáról le kell mondanunk. Azért is ez eszme nem annyira a tűz elleni védelem, mint inkább azon igyekezeten forduljon meg, miszerint a tűzokozta pusztításért biztos kárterítést eszközöljünk, mely az emberi társadalomra nézve a legelővösebb legyen, terjemén az bár akár a humanizmus följében, szüllessék az speculatív fejek jól rendezett számításaiából.

A tüzkár-biztosítás tulajdonképpen nem productió, nem gyarapítási a nemzeti gazdaság tőkét, azonban — s ez nem kevésbé értékes — biztosítékát, zálogát képezi az egyesek meglévő birtokai számára óhajtott fontartás, illetőleg kártalanításnak.

Mindazonáltal némely és névleg hivatali körökben, melyek a közbiztonság ügyvezetésével vannak megbízva, épen ellenkező hangok hallatszanak.

volna az ablakot. (A szemet ablaknak szokta volt nevezni.)

* * *

Csipős márciusunk volt. Szobánk hőmérője és a külső levegő közt csak alig egy pár fok különbség volt; a hiányában ritkán is másszott fel a hőmérő higánya a fagypontra fölül. Hogy azonban mégis meg ne fázunk, erősen teázgattunk, különösen este lefekvés előtt pár eszét szoktunk magunkhoz venni. Az ily thea-estélyekre Fábán őrmester is hivatalos volt. Beszélgetéssel és adomázással töltöttük el az estét.

Egyik társam, a már használatban volt teát másodszori használat végett papírra téve, gondosan szártogatta.

Észrevette, hogy a tea napról napra kevesebb lesz a nélkül, hogy használtunk volna belőle csak egy szálát is. Azonban nem szólt semmit, azt hitte, hogy tán én dobálom ki, míg végre is Fábán őrmester nyomába jött a tea titkoszeri eltűnésének.

Fábán őrmester, kinek vizsla szemét semmi sem kerülhetke ki, egy délután roppant hatóval lépett a szobába s azt kérdezte, nem vetjük-e észre, hogy teánk szokatlan mérvben fogy? Egyvertársam ezek hallatára rögtön kézbe szőlt.

— Nemcsak hogy fogy, hanem már el is fogyott; — szeretném tudni azonban, ki vitte el?

— Tehát kérem, „tessem“ meghallgatni.

A nevetés annyira erőt vett rajta, hogy csak szakadozva tudta előadni a történeteket; míg végre kinyitotta magát s elbeszélte, hogy jött nyomára a tea fogyásának.

— Bemegyek — mondá — a czug szobába, hol valami idegen füst-zug, milyet még soha sem éreztem, átötte meg orrom.

Kérdeztem, hogy honnan ered, de nem szólt senki

Ócsárolják az egész tüzkár-biztosítási intézményt, egyáltalán vádolják, miszerint ép ez intézmény volt az, ami a legtöbb okot szolgálhatta tűzveszék keletkezésére, míg ellenben sok erény megszűnését, bűnök s gonoszított burjánzását eszközlé.

A régi óvatosság, sőt mondhatni, ugyiszlán azon aggodalom, melyet a világitás és kezelése előidézett, az embertársi szeretetből származó szolgálat-készség, mely haladéktalanul a lángok oltására sietett, a magát feledő buzgalom, mely égő tárgyak vagy személyek megmentéséért a tűzbe rontott, s az égető korlátokat pillanat alatt ledöntö, s az égő legmenesező önfeledőzést a lehetőség legmagas fokáig emelé, az elvesztettek pótló egyesület, közös részvét, a gyujtogatás gonosz tette elleni utalát, — mindez, s még több is, úgy mondják, egészen vagy bizonyára minimumig eltűnt, a mőra a különösen ingóságokra veit biztosítás oly könnyív, általánossá lőn. Minthogy az a kárt megtéríti, azért a legkártaatlanabb vigyázatlanság öttötte fel yanáját, s a legerköstelebb érdekek, a hazugság, a csalás, lopás, a gyujtogatás tart ajtó s kapukon nyert bemenetet. Mivel a lelkiismeretlen, főleg a nehezen megbecsülhető ingóságok fölibiztosítása által, a netalán kényelmében zavart helyenél és semmirekellő vagy ön-, vagy bérelt gazdaság által idézettek elő a gyujtogatások, melyek alig tekintenek valami gonoszsnagnak, s így a tűzveszél láb és kézmoccsan nélküli engedked speculatív operatióknak szabad menetel.

Fájdalom, ezen s hasonló állítások bizonyos fokban valójában igazak. Maguk a biztosító-intézetek saját tapasztalataik, valamint tüzkár-adataikból legjobban ismerik a hamis feltevések s gazdaságba eredt tűzveszék tág körét. E tényekből csupán szomorú bizonyítéka foly annak, miszerint visszacsélés által a leghasznosabb dolgok is eltorzítathatók, jótékony hatásuk pedig igen szűkíthető, sőt egyes esetekben épen az ellenkezőre fordítható. Azonban ily esetek épen csak visszacsélést constatálnak, s azért annak akadályozását hangosan követelik. Mindezen visszacsélés alapját csupán a jelen fölfordulás és demoralisatióban találjuk, mely, mint sok egyéb, úgy a tüzkárook ellen szolgáltatott biztosítást is rossz céljaira fordítja.

Igaz ugyan kétségtelen, hogy a kötött biztosítás gyakran ad alkalmat csalásra, ingóságok titkos elrejtésére a tűzveszél előtt, alatt és után, közvetlen vagy közvetett tüzgerjesztésre, a tűznek elhanyagolására, az oltásnálki közönyösségre, azonban a biztosítás nem közvetlen oka, vagy indoka mindezen gatszetteknek, mint inkább már rég létező erkölcsi romlottsága annak, ki a tűznek szantszándékos okozója.

Igen, gazdaságok nem azért fordulnak elő, mert biztosító intézetek léteznek, és netalán hallgatagon

az oláh baka közül. „Verd ki a pipadát! — szóltam a hozzáam legközelebb állóhoz, ki annak tartalmát azonban tenyerébe ceapta. Uramfia, mit láttam? Az egész czug az önk drága teájából pipázik.

Természetes, hogy mi is hahótával kísértük az őrmester felfedezését, de egy pár nyakleves kiosztása után a tea nem is füstölték a bakák moecos pipájában többé.

* * *

Egy izben ismét thea-estélyt rendeztünk. Már el is volt minden készíve, csak a sonka hiányzott még. Fábán őrmester be is kiáltott rögtön egy bakát, ki „haptákba“ állott meg előtte.

— Elmegy és hozol az önkésem urnak 1 forint ára szép sovány sonkát, — értetted? Szép sovány sonkát!

Vártunk, várakoztunk, a thea már felorrt s meg is ittuk, a baka csak nem jött. Fábán őrmester nyughatlakodott legjobban s ki-be szalagált, kereste az elküldöttet, — d s az még vissza nem tért. Mintegy két órai várakozás után, midőn a sonkázásról már-már lemondottunk, feltűrt az ajtó s a szoba közepén a belépő baka, ki alig tudott lihegni, haptákba vágva magát az őrmester előtt, nagyot szalutált — s még nagyobbb jelezgetvél után ajkai megszólaltak:

— Jelentem alásan, őrmester úr, hogy bejártam az egész várost, de saványi sonkát nem kaptam sehon.

Mig Fábán őrmest r úr elkeresztelte a bakát mindennek, csak okos embernek nem, addig mi majdnem agyon nevtük magunkat a saványi sonka fölött.

* * *

Igy megtelt a katonásdi. S mi hasznunk volt belőle? Az, hogy megtanultunk helynéli, tizenegy órát gyalogolni, sőt inni, s midőn a katonaságtól megszabadultunk, egy félév mulva ott voltunk, a hol a mádi zsidó.

Szohner Antal.

tűretnek, hanem épen dacára annak, hogy azok ama gonoszságokat ellensúlyozni igyekeznek, minnek minden alarat legürögőbb szülő oka; mert a biztosító intézetek legelőb sorban maguk szenvednek e gatszettek gyakorlása által, így tehát leginkább vannak azok elhonyomása, illetőleg a tettesek nyomozása és bünhesztese iránt érdekelve Avagy kárbitosító intézmény még nem létezik, nem a viszonyokat tüntetik föl, hanem az egyszerű polgári életet tartják szem előtt?

Vagy a régi időkben valóban oly nagy volt-e az elővigyázat, a szolgálatkészség, s az erény oly általános, miszerint tűzvesz elhanyagolás vagy rossz-akaratum gyujtogatás által soha sem keletkeznek? Nem volt-e saját tűzhelyünk még oly gonosz őrzése hatástanul valamely szomszéd vigyázatlansága által? És a villámgyár nem gyujtó-e minden elővigyázat dacára is? És mik valának a tüzkár-biztosítás hányának következményei? A remélt és azon tudat, hogy az okozandó kár a biztos tédél, a hozzá tartozó szükségessé, sőt gyakran a zegész birtok pusztulás általi elvesztése legelőb esetben az összes eszméletet és tetterőt bénítja meg.

Kézmtvesek és földmívelők rövid idő alatt elveszték nem csak azt, amit bírának, de megfosztatának még az eszközeiktől is, az elvesztettek pótolhatni. A tűzvesz által károsultak nagy többsége állapot, rang és élelemforrás különbsége nélkül gond és nélkülözések közt, sőt szükség és szegénységben volt kénytelen életét tetgennti, egész családköt jutottak sok időre vagy mindenkorra tönkre, a nyomor mellől-utakra, önfeladás, bűnök, gonosz-tettekre vezérelt és ezzel szorosan összefüggő sarjadozó nemzedék nyomorteljes elhanyagolása azon szomorú következményeket voná maga után, melyek az öröklött rákfenét, viszonyitva a jelen s utókorra, jellemzik.

Hasonló okok még most is hasonló hatások szülőanyái.

Mint kellene a haladói szegényedés és az abból származó különben is sokasodó gonoszított fölött hangzatott panaszoknak szaporodniuk, ha a tüzkárook még mindig oly kikérhíthetelenek volnának, mint valának, ha a biztosító-intézetek által szolgáltatott kárterítés nem volna olyan bőven forrázó menedék a szükség és az azt nyomon követő erkölcselenedés betapasztására; mi által az e nemű gonoszítottak következtében a fenytő intézetekbe való bevándorlás áramlata visszaszorítottatik.

Bármennyi legyen is még, ami a tüzkár biztosító-intézmény javítását sürgetné, mégsem gondolhatjuk, miszerint találkoznék bíró, ki ezen vagy hasonló gatszettek esetében vagy csupán a tűzvesz- nek azon célból előidézése esetén, hogy a biztosítási kizsákmányolja, a legdrágább szigort ne alkalmozná, minthogy ez esetben nem annyira a gatszét bünhesztese, mint inkább rettentő példa szolgáltatása volna a követendő cél.

Lőrinczy János.

Különfelek.

— *Bulyovszkyné Lilla asszony* fényes sikerrel folytató a mult heten vendégzereplését. Szombaton (junius 16.), „A kaméllás helyig“ került színe. Gauthier Margit kötségtörvő a művésznő egyik leghatásosabb szerepére tartozik, miért is majdnem minden jelenését zajos tetszésnyilvánítások követték. Mellette *Bágyoni Sz. Ödön* tint ki, és főképp a 4-ik felvonás utolsó jelenetében oly elragadó benső hével játszott, mely teljes elismerést érdemel. — Vasárnap „A vessződesné nagynője“, vigi., melyben *Bulyovszkyné* asszonynak tén nyíltott annak igazolására, hogy a valódi művésznő azon szerepet is érdekesítővé tudja alakítani, mely tulajdonképpen nem az ő szakmájába tartozik. *Sadghy* az öreg báró személyisében szerencsés volt. — Hétfőn bucsulóadásul „*Arria és Messalina*“ volt a játékrönd. Ez est valóságos ünnepléyle fejlődött. A nagy hőség dacára a színterem minden zugát a legdiszesebb közönség tölté meg és midőn a második és harmadik felvonás ködt a függöny felgördült és Baja város közönsége küldöttség által gyönyörű koszorút és értékes emléket nyujtatott az ünnepelt művésznőnek, viharos tapsok közepette a szór szoros értelmében virágzón hullott *Bulyovszky Lilla* lábához, úgy hogy 50-nél több csokor és koszorú lepé el a színpadot. A művésznő láthatólag meghatottan válaszolt az ovató rendezőnek, igérvén, hogy Baja városát, melyben az elismerés annyi szives leltel vév, nuhamarabb meglátogatni fogja. Másnap társas-vecsora rendeztetett tisztelőre. *Bulyovszkyné* a legjobb emléket hagyva maga után, szerdán délután körünkől távozott. De reméljük, a viszontlátásra!

— *A bajai kir. figyelmisumban* f. hó 14 és 15-én megtartott érettségi vizsgálatokon 23 érettségi jelölt

közül 5 kitüntetéssel, 16 egyszerűen nyilvántartott trettnek, 2 pedig 3 havi visszautasított.

— A bajai polgári üdvözlésben június 7-én 1065 lövés történt. A korlövészek ezek közül 2 szeg, 4 négyes, 54 hármas, 72 kettes és 94 egyes. — Szept. 16-ik: Simonfi kir. honvédelmi százados 1 é; Eckert János 1; négyeseket lötték: Eckert István 2, Koller Hugó 2; hármasokat lötték: Eckert István 13, Klement János 7, Koller Hugó 7, Atanackovics Lázó 7, Radány Kálmán 6, Eckert János 4, Cserba Ferenc 4, Pilaszonovics Antal 2, Pollemer Bertalan 1, Simonfi 1, Nagy hadnagy 1, Spitzer Jakab 1.

Kinevezés. Török Gábor bajai kir. főgymnasiumi tanár a félértéplomni állami főgymnasiumhoz helyettes igazgatóvá nevezették ki; Fazekas Elek ottani helyettes igazgató pedig a bajai kir. főgymnasiumoz tanári minőségben helyeztetett át.

— Furcsa hirt vesznék Zala-Egerységi. Ugyanis Zalamegye tisztj. egysége és az ottani egykori kar fel van háborodva Millutinovics Szeptozár kar. tiszkei elnök ellen, kit az igazságtalanságtól nem fél akarnak jelenteni. Hogy analunknak ismételtelen emleiben élő hivatalnok mit követett el Egeryszen? — oldozlak meg tudjuk; de felhívjuk a ténylegeskedő ellenőrzésre E. lapjainkat, és a Zalai Közöny"-t és Zala"-t; ez uton talán bővebb tudósítást nyertünk Millutinovics urnak túl a Dunán viselt dolgaról.

— A budapesti egyetem hallgatói közül a bajaiak nem foglalnak utolsó helyet, sőt a tanárjelöltek közül ép a mieink élvezik a legmagasabb ösztöndíjakat és alkalmazzák is lehetőleg nyarann nyerneik. Így legközelebb Molnár István is, ki a nyári félévén át a budapesti kir. főgymnasiumban a gyengélkedő Szarvas Gábor helyettesíté, az újdívek főgymnasiumhoz nevezették ki rendes tanárnak.

— A lovooói árva" volt csütörtökre hirdette Gyöngyösiné Mátay Laura asszonynyal a címszerűben. De miután a rekkendő hőség folytán (?) egytelenege belépti jere nem váltakot az előadásra, ez utóbbi igen ésszerűen elmaradt.

— A kizelődő megyei tisztújítási mozgalomra néve írják az „újdívek"-nek Zomborból: Szemző Gyula ír házáni népus pártterkezelést tartattot a megye kitünőségeinek jelentékény részvétel mellett, melyen a megyei szabadelvű párt a legközelebbi tisztújításra néve kiadta a jelszót. Az értekezletet Schmausz Endre, a szabadelvű párt elnöke, nyitotta meg, ki is az értekezlet célját fejtegette, felkérte Mártoni Károly biz. tagot idevonatkozó programjának felolvasására, mely abban sarkal, hogy a tisztújítási actió Lovász Mihály alispán nevével legmögöbbsen inditának meg. Eneelőzőre felkéri a biz. tagokat, a kik Lovász Mihály jóvőre néve is alispánul megválasztani óhajtják, hogy ennek zálogán, valamint biztositóként annak, hogy a többi tisztségekre néve szavazataikat a pártgyűlés többségének feltételül alárendelik fogják, a jelen ivet sajátkezelés aláírni sziveskedjenek. Ezen program aláírni közül csak a következők említen: Schmausz Endre; Mártoni Károly; báró Rédl Béla; Szemző Gyula és László; Korbai Károly; Mészáros; Tavasy Antal; Mihelics János; Sándor Béla; Széchenyi Jenő; Rác György; Offenheimer Vilmos; Fehér József; Pletikoszits Sándor; Eigi József; Csapour Gyula; Zsigmond Gyula; Zányi József, Michels János; Fern-

bach Antal; Szemző István; Gráber Miklós; Vojnovics Áron; Stojakovics János; Mezei Károly; Goldscneider József; Torma József, sat. sat. mirtegy 62-ten. Így köröztetnek most a programjuk megvezerte a listázási tagok között, meg pedig, mint itt a központonban értesülök, a legszebb sikerrel.

— Nyilatkozat. Sárdy Károlyné, hel. esobben özv. Dalmay Arthurné kötelezettsége ellenében nekünk mind e mai napig egy krajcárt sem küldött le a rászedett berők kielegítésére. A szedelőg ajáljuk a „Szini Világ" Argument vivum-jának. Kiszörülje rajta tollat. — A szerkesztőség.

— A „B. N."-ban olvassuk: Kezünk bürokrataknak lenni. Eppen ma beszélte valaki, hogy K. bíróság végrehajtó, végzés kézbesítésre kévén kiküldve, alperest halva a ravalaton találta. Az érdemes föfium nem jött zavarba teendője iránt, hanem bölcs eljárás szabályok forrásból merítve tudósított, a végzést a ravalathoz szegette s ezen ténylet követelözleg örökíté meg; a kitölendő blankettán: M. alperes halva találtatván, a 23274. számú végzés általán ravalatára kiszegveztvén, annak tartalma néke megmagyaroztatott. Az ember szinte hajlandó lenni, hogy ehhez az urhoz szabtkat a perrendtartást szántszüendekül.

— Szűnszék foglalkozás nélkül. A jelenlegi nyomozási anyagi viszonyoknak első sorban a magyar vidéki nepszemet adja meg az árt. Jelenleg — mint halljuk, — több mint száz magyar szűnszék időzik a fővárosban foglalkozás-keresés végett.

— 500 forint egy elvezett gyermekért. Folyó év 6-án Tokajból Benedek Pál tisztaszabályozási főmérnök 9 éves Miklós nevű fiacskája nyomtalanul eltűnt. A kétéveszt szűlök 500 frt jutalmat biztosítottak, ki eltűnt gyermeküket hazavezeti, vagy rokonnak dr. Luby Gyula budapesti ügyvédnek (aldunaszor 29. szám.) átadja. Az eltűnt gyermek keskeny szíjjal övezett szalmakalapot, szürke nyári posztóruhát, ezalatt hosszú inget, német alsó nadrágot, és magas szárú csizmát viselt.

— Magyarországi múltának ügyekéssel magát mutatni arra, hogy Deák Ferenc volt. A hazai bölcsének emlékszórára eddig befolyt adományok összege ugyanis több mint 100 ezer frt. Az adományokról szóló VIII-ik kiutatótás szerint a nagyobb összegeket adományozók soriban Bács megye az első köztök szerepel. Egy a mindig előjárni szarotk Zenta városa 300 frtot, a zombori négyelet 110 frtot írtak át. Száz-száz frttal járultak a nemzeti emlékremléshez: Gromon Dezső főispán; a szabadtaki takarékpénztár; ifj. B. Rudics József; B. Redl Béla; gróf Chotek Rezső Futakon; a zombori takarékpénztár; Szemző Gyula; Baja város közönsége. Végre 50—50 frtot adományoztak: O-Kanizsa községe; Cseh Ervin Novoszéllon; Vojnits Sándor; a zombori magyar olvasókör; Szemző János és Szemző Mátyás. Szemző István ivén befolyt 60 frt.

— A külügyek migránje ellen egy élees uri ember a következő gyogyimódot ajánlja: Végy néhány arany óraléncot, csavard be azokat egy valódi shawiba, helyezd el az egészét egy páholyba az operában, beledadj mindezekhez egy házi barátot és ismételd ezt hetenkint kétszer. Farcsa gyogyimódot mindenesetre, de talán hatásos lesz.

Szerkesztői sürgöny.

Virágregék. — A jövő félév tárcájuk ezekkel óhajtjuk megkezeeni.

A. L. Budapest. — A jövő hó első hetében személyesen fogom visszaszármaztatni, addig is köszönöm a küldöteket. E. T. K. a. k. k. Szeged. — Sok csinos gondolat van benne, de egyéb dökölök nem közölhető. A kéziratos viszonylatzommal küldöm. Bátoritása kitartásra bizdít.

Szolnokra. — Hol kérik az ígért beszély? A véu koldus: kora es k üszelk korútluk.

H. R. K. a. k. a. r. — E számból elkésett. Az előzetési félév jövő számmal veszi kezdetét.

Felölös szerkesztő: Erdélyi Gyula.

HIRDETÉSEK.

MATTONI-féle BUDAI KIRÁLY-KESERÜVIZ

MATTONI és WILLE, BUDAPESTEN budai keserűsforrásoknak tulajdonosai.

Hirdetmény.

1300 frtért

egy a város közepén fekvő lakház, mely áll 3 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 pince, 1 uj szivornyakutall ellátott kisudvar (kis kerttel) azon kívül egy nagy kertből, nemes gyümölcs fákkal és szőlővel ellátva a zonnal családai körülmények miatt eladatik.

Figyelemre méltó nevezett házért jelenleg 150 frt házbért fizetnek.

Bővebb tudósítást szivességből ad e lap kiadóhivatala.

IFJ. KOHN JÓZSEF

ÓRÁS, AZ ARANYÓRÁHOZ BAJÁN.

fűtcsa, Scheibner-féle ház, néh. Schönberger volt üzleti-helyiségében.

Raktár mindennemű zseb- és fall-órák, francia ébresztők, 8 napos kerek iroda-órák, amerikai hajó, schwarzwaldi, konyha- és salon inga-órák.

Van szerencsés a n. é. közönség becses tudomá. ára hozni, miszerint hasonlóvü üzilet fenállása miatt mindedig tapaszatit számos tövédesek elkerülhetőse végett, üzlettemnek az „Arany órához" való ezimé adtam, s midőn legmögöbbsen köszönetem fejezem ki a n. é. közönségnek mindedig becses bizalmáért, kérem azt részreke tovább is leantartani.

Eldömnök, néhai Schönberger András, az ára javítóskólni, jótányosság to kontinenten általános ismert elveit szigoruan követve, van szerencsem úgy az ára avitásoknak mind késsz raktárannak alább jegyzett leszállított árak mellett ár-egyzékemet közéé tenni.

Mindennemű zseb- és fall-órák javításának leszállított és kiszabott árjegyzéke:

Egy évi jótállás mellett, egy henger (Cylinder) zseborák alapus és tökéletes javítása tisztítással együtt	80
Egy horgony óra javítás és tisztítással	1.—
Zseborák új ruhó	1.—
Egy Remontör (nyakcsavar) óra alapus javítás és tisztítás	120
Egy Damen henge óra ala p. jav. és tiszt.	1.—
Ugyanaz horgony (Anker) óra	120
Egy negyed ótő (Repeater) arany keretű óra alap. javítás és tisztítás	1.—
Egy Repeater játszó óra javítás és tisztítás játszószerezzel együtt	150
Egy 8 napos inga óra alap. jav. és tiszt.	80

sokkal olcsóbban mint eddig, mindennemű zseb- és fall-órák. következő leszállított árak mellett szolgálhatni.

Minően nálam vett óráért: 2 évi kezességet nyujtva.	
Egy jól szabályozott ezüst amerikai henger (Cylinder) óra acél lánczsal	9-10 frtig
Ugyanaz dupla fódell	11.50-13
Egy jól szabályozott kristall üvegű schweizi henger óra acél lánczsal	10.50-12
Ugyanaz dupla fódell	12.50-14
Egy jól szabályozó üst kristall üvegű schweizi horgony óra, talmi arany láncz	15-16
Ugyanaz dupla fódell	18.50-20
Egy egyfödellű züst remontör (nyakcsavar) kristall üvegű óra talmi arany lánczsal	16-17.50 krig
Ugyanaz dupla fódell	24 frttól feljebb
Egy jól szabályozó üst krist. üvegű remontör talmi arany munkás óra, láncz	8-10 frtig
Jól szabályozott véselt henger órák 2 évi jótállás mellett kaphatók	6-6.50 krig
Véselt horgony órák	8.50-10.50

Mindennemű arany zseborák.

Egy jól szabályozott egyfödell arany Damen óra	24 frttól feljebb
Ugyanaz dupla fódell	35
Egy egyfödellű arany Damen remontör óra	42
Ugyanaz dupla fódell	55
Egy egyfödellű arany henger óra	28
Ugyanaz dupla fódell	45
Egy egyfödellű arany horgony óra kristall üvegű	40
Ugyanaz dupla fódell	56
Egy egyfödellű arany remontör kristall üvegű óra	60
Ugyanaz dupla fódell	85.

Schwarzwaldi konyhaórák.

Egy jól szabályozott kis konyha óra	1.80 kr.
Ugyanaz porzellin táblával ébresztő	2.—
Egy kis porzellin táblás fél, és órák ötő óra	3.50
Egy schwarzwaldi fa táblás órák ötő óra	3.20
Ugyan: kisoból, 24 óráig járó órák	3.70
Egy nagy porzellin táblás fél, és órák ötő óra	4.50-5 frtig
Egy szep ötő képes óra üveg ajtával	4.50-4 fél
Egy kakuk óra	5.50 kr.

Iroda órák.

Egy 8 napos kerek vas óra	5.50-8 frtig
Ugyanaz: üveg börtökkel	10.50-12
Egy amerikai 8 szögű falli óra horgony járatu	8.50 kr.
Ugyanaz: díszösben	9.—
Ugyanaz: fél, és órák ötő	10.50-12 frtig.

Salon inga órák.

Egy jól szabályozott 8 napos inga óra	16 frttól feljebb
Ugyanaz: fél és órák ötő	34
Egy negyed ótő (Repeater) inga óra	50
Egy ruóra (Feszengő) járó és órák inga óra	12 ft.
Egy ruóra járó repertör inga óra	41 frttól feljebb
Ugyanaz: fél és órák ötő	25
Ugyan: Bifidó szűben minden inga óra 1 forinttal drágább	40 frttól feljebb
Ugyanaz: fél és órák ötő	60
Ugyanaz: negyed ótő (Repeater)	80
Francia gonbolyú ébresztő órák	4.50 frttól.

Mindennemű raktáron nem lévő órák megrendelés utján 8 nap alatt kaphatók.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ-FORRÁS

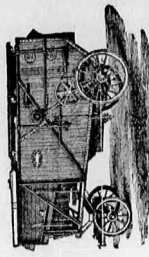
Balló fővárosi vegyész és Bernáth J. tanárok vegyelemzése ei, belangzó eredményei szerint valamennyi budai, valamint bel- s külföldi keserűvizek között a legtöbb szilárd alkotórészt tartalmazza és pedig a gyógyhatás elő-ésére nézve eddig még el nem ért mennyiségben s oly kedvező ös-zetetteli arányban,

hogy ez okból onyhe ize miatt mint legkellemesebb és

leghatásosabb keserűv iz

ajánló elismerése talál. Forrás nyomtatványokkal s orvosi bizonyítványokkal ingyen szolgálnak. Ezen viz kapható minden gyógytárban és fűszerkereskedésben s

a forrásigazgatóságnál Budapest en.

magánvetető szerkezettel és anélkül, lőjgárgányait és kéz-
 repavágókat, rostákat, malmokat és

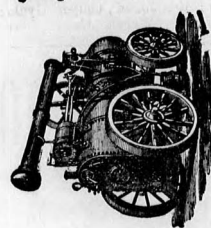
ROBBY ÉS TÁRSAI

mernőkök és gazd. gépgyármokok Lincolnból, Angliában.
 Budapest en, üllői ut 1. sz am.

ajánlják ország szerte leg jobbnak ismert tűzanyagot megraktartó
 gőzmozdonyait, f a- és vas-rámás cséplőgépeiket
 szecskavágókat, repavágókat, szivattyúkat, lógereblyéket, székfűrészeket, kaszáló és arató gépeket, lögréblyéket, minden más a gészl. gépszakmába vágó eszközöket.

MINDENNEMŰ JAVÍTÁSOK gyorsan és legolcsóbban esztrőzöltenek. — Bővebb tudossá ssal és árjegyzékkel szívesen szolgálnak.

ROBBY ÉS TÁRSAI,
 Budapest, üllői ut 1. sz.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bíróság által közhírré tették, miként néhai Albrecht Metzler Julanná, Horváth Albrecht Mária, Koller Albrecht Antonia és Koller Ferenc hagyatéki ügyében a bajai 259. sz. tjkvben 2719. hsz. ugy az 1315. sz. tjkvben 2994. hsz. számú ingatlanosága a következő módokat mellett nyilvános bírói árverés után eladatul fogának.

1-or. Az árverés a bajai királyi járásbíró ság árverező helyiségében 1877. évi június hó 24-ik és 1877. évi július hó 26-ik napjának délután 3 órajakor fog megtartatni, az első határidőben azonban az ingatlanok becsaron el nem adhatók.

2-or. A bajai 1315. sz. tjkvben 2994. hsz. számú ház és 10 283 hold szőlő és szántóföld kiküldtási ára 3000 ft, a bajai 259. sz. tjkvben 3719. hsz. számú szőlőnek a H. alatti térszálat szerint h betűvel jelölt 2 hold, és az ugyannyi nagyságú és 3 betűvel jelölt részletének kiküldtási ára egyenként 300 ft leszen, melynek tiz szántójától venni szándékozóknak bánatpénzül az árverés előtt letenni tartoznak.

3-or. A vételár felét vevő az árverés jogörre emelkedés után azonnal szántóföld 2 hó, másik felét pedig melyre a bánatpénz is betétül 4 hó alatt tartozik az árverés napjától járó 6%, kamattal Allaga Otto bajai ügyvéd kezéhez letétetni, melynek megtörtéte után fog a vett ingatlan v. v. nevére bekebelezétni.

4-or. Vevő az árverés jogörre emelkedése után azonnal bírósághoz lépkel, de az e napról esedékes köszadót, valamint vagyontruházási számlákat egyúttal fizeti, — tartozik továbbá a vincollért, héré és felesekert ezen termő évre terjedő szerződés értelmében megtartani.

5-or. A mennyiben a vevő a feltételeknek eleget nem tenne, bármely érdekeltek kérelmére az a kára és vesztőére újabb árverés fog rendelkezni — a mellett, hogy bánatpénzét az örökösök javára elveszti.

Miről a venni szándékozóknak ezennel értesítetnek. — Kelt Baján, 1877. május hó 20-ik napján.
 A királyi járásbíró ság.

Gyurinovics,
 kir. albiró.

3-3

OLCSÓ ÉS TARTÓS!

Tomevari Manó

cipőgyára

Budapest, király-utca 1. szám ajánlja

NŐKNEK:

Fűzős topánok Brunellből fénymázos hegygyel, szép tűszel	2 frt 70 kr
Fűzős topánok erős bőrből, fénymázos hegygyel, szegzeze és csavarral ellátva, kettős talppal	3 " "
Topánok mézga betéttel Brunellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállítással	3 " 50 "
Topánok mézga betéttel erős chagrinnal vagy borjúbőrrel, szegzeze és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 " 50 "
Fűzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal	3 " 20 "

URAKNAK:

Topánok finom chagrinnal kettősbőrrel	3 frt 60 kr
Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből szegzezet és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	4 " "
Topánok finom bőrből díszes fénymázos hegygyel, termek és bálókra	4 " 50 "
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegzezet kettős talppal, csavarral a legjobbnál lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg	5 " "
Vadász esztrak vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10 " "
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből	9 " "
Topánok finom fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	4 " "
Topánok léányoknak Brunellből vagy bőrből igen erős szegzezet talppal	2 " "
Gyermekcipők Brunellből vagy bőrből szegzezet talppal igen tartós	1 " 80 "
Topánok mainzi fénymázos teomi borjúbőrrel Bismark mintájú	4 " 50 "

— Részletes árjegyzékkel igen és bérmentve. — Levelel megrendelések posta utánvét mellett pontosn eszközöltenek.

SEBŐNYI.
 bőrönd és bőrdíszmüvek gyárában
 Budapest, Ha a s-tele palota,
 Készenléti mindennemű legfinomabb
 utazó-bőröndök, utazó-kévi táskák
 ur és női utazó-bőröndök és anélkül
 pipere berendezéssel és anélkül
 új feltuhatók utazó-paplanok és vankosok,
 különöng és női kézi-táskák plaid és mosó-routletek,
 mindenemű

vadasz-táskák, kasztetták szivattyúk, állatszerek, zsebhorológok, keztyűk és varrókészletekre, album,
 írópapppa berendezéssel és a helyi levezetők, szivattyúk, tárczak level- és névjegytartók, stb. továbbá
 nagy rakdarárn van mindennemű angol nyelvek és lovagló-készletekből, minden hozzátartozó szakszégé-
 tekkel stb. lovagló-készlet és hajító-eszközök, sár- és lovagló-horokból.
 Vidéket megrendelések a legpontosabb és legszolidabban eszközöltenek.

12-8

PIRNITZER ALAJOS

mezőgazdasági gépraktár tulajdonos

Budapest en, V. ker. akadémia-utca 9 sz. a.

Képviselője a világhírű Charles Burrell & Sons, Thelford, angolhoni gépgyármak, mely cég 1770. alapított (fetalalói az egyesített gőzeséplőgépeknek továbbá Sack, Richter és társa és több hírneves cégeknek,

Ajánlja felülmulhatlan jóságú

Burrell-féle gőzmozgony és eséplőgépeit.

Azon sok hozzám intézett elismerő nyilatkozatok közül, melyek nálam betekintetők, a helyszűke miatt kénytelen vagyok csak az egy alább következő nyilatkozatot közzé tenni.

T. Pirnitzer Alajos urnak, Budapest en.

A Nagy-Vadasi, Szalk és Hartaj uradalom részéről több napokon át 3 gőzeséplővel összehasonlító kísérlet folytán kitünt, hogy az öntől vásárolt Charles, Burrell & Sons-féle gőzmozdony m. e. 35%- tuzi anyaggal kevesebbet fogyasztott valamint munkamennyiségre nézve, a szinte Öntől rendelt hasongyártmányú eséplő, a többieket jóval felülhazta.

A munka különbözeten kívül is igen előnyözöm a gépeket, mert azok nem csak szilárd és tartós szerkezettel, hanem pontos és tiszta munkával is bírnak Nagy-Vadas, 1876. augusztus 16-án.

Készelben tartok Sack-féle és amerikai sorvetőgépeket, Smyth-féle szorvatvetőgépeket, Remington-amerikai fűkaszáló és aratógépeket, szénagyújtókat, angol Bakerrostát, szivattyúkat stb. stb. — Teljesen heyréállított használt gőzeséplők és mozgonyok állandóan kaphatók. Sor és árjegyzékek bérmentesen küldetnek.

Pirnitzer Alajos.